

**VALTIOVARAINVALIOKUNNAN
MIETINTÖ 22/2008 vp**

Hallituksen esitys vuoden 2009 tuloveroasteikkolaiksi ja eräiksi muiksi tuloveroperusteita koskeviksi muutoksiksi

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 19 päivänä syyskuuta 2008 lähettänyt valtiovarainvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen vuoden 2009 tuloveroasteikkolaiksi ja eräiksi muiksi tuloveroperusteita koskeviksi muutoksiksi (HE 112/2008 vp).

- LA 135/2007 vp — Antti Kaikkonen /kesk ym.: Laki tuloverolain muuttamisesta (läh. 13.3.2008)
- LA 22/2008 vp — Markku Pakkanen /kesk ym.: Laki tuloverolain 127 a §:n muuttamisesta (läh. 10.4.2008)

Eduskunta-aloitteet

Valiokunta on käsitellyt esityksen yhteydessä seuraavat aloitteet:

- LA 35/2008 vp — Hannakaisa Heikkinen /kesk ym.: Laki tuloverolain 57 §:n muuttamisesta (läh. 11.6.2008)
- LA 90/2007 vp — Kallis, Bjarne /kd ym.: Laki tuloverolain muuttamisesta (läh. 9.10.2007)
- LA 56/2008 vp — Pertti Hemmilä /kok: Laki tuloverolain 93 §:n muuttamisesta (läh. 11.6.2008)
- LA 95/2007 vp — Eero Lehti /kok ym.: Laki tuloverolain 127 a §:n muuttamisesta (läh. 17.10.2007)
- LA 72/2008 vp — Sanna Perkiö /kok: Laki tuloverolain 57 §:n muuttamisesta (läh. 2.10.2008)
- LA 104/2007 vp — Jouko Laxell /kok: Laki tuloverolain 127 a §:n muuttamisesta (läh. 21.11.2007)
- LA 77/2008 vp — Bjarne Kallis /kd ym.: Laki tuloverolain 127 c §:n muuttamisesta (läh. 30.9.2008)
- LA 128/2007 vp — Tarja Filatov /sd ym.: Laki tuloverolain 106 §:n muuttamisesta (läh. 26.2.2008)
- LA 86/2008 vp — Mikko Kuoppa /vas ym.: Laki tuloverolain 106 §:n muuttamisesta (läh. 9.10.2008)
- LA 129/2007 vp — Jyrki Yrttiaho /vas ym.: Laki tuloverolain muuttamisesta (läh. 13.12.2007)
- LA 95/2008 vp — Tarja Tallqvist /kd ym.: Laki tuloverolain 105 a §:n muuttamisesta (läh. 9.10.2008)

VaVM 22/2008 vp — HE 112/2008 vp

- LA 101/2008 vp — Bjarne Kallis /kd ym.: Laki tuloverolain muuttamisesta (läh. 23.10.2008)
 - LA 103/2008 vp — Bjarne Kallis /kd ym.: Laki tuloverolain 106 §:n muuttamisesta (läh. 23.10.2008)
 - LA 107/2008 vp — Bjarne Kallis /kd ym.: Laki tuloverolain 95 §:n muuttamisesta (läh. 23.10.2008)
 - TPA 28/2007 vp — Esa Lahtela/sd ym.: Matkavähennyksen omavastuuosuuden poistaminen (läh. 23.10.2007)
 - TPA 31/2007 vp — Pertti Hemmilä/kok: Työmatkakulujen vähentäminen (läh. 23.10.2007)
 - TPA 36/2008 vp — Mikko Alatalo /kesk: Työmatkojen kilometrikorvauksen määrittelyn muuttaminen (läh. 17.6.2008)
 - TPA 58/2008 vp — Tuija Nurmi /kok: Oman auton työmatkakäytön kilometrikorvaukset (läh. 5.11.2008)
- johtaja Rauno Anttila ja hallitusneuvos Maiju Tuominen, opetusministeriö
 - kansliapäällikkö Harri Pursiainen, liikenne- ja viestintäministeriö
 - vanhempi hallitussihteeri Juha Rossi, sosiaali- ja terveysministeriö
 - ylitarkastaja Matti Merisalo, Verohallitus
 - tutkimuspäällikkö Eugen Koev, Akava ry
 - henkilöstöpäällikkö Arto Helin, Aker Yards oy
 - veroasiantuntija Virpi Pasanen, Elinkeinoelämän keskusliitto
 - kehityspäällikkö Marjukka Hietaniemi, Eläketurvakeskus
 - varatoimitusjohtaja Pauli K Mattila, Keskuskauppakamari
 - johtaja Timo Sipilä, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry
 - työehtosihteeri Kari Hyytiä, Metallityöväen Liitto ry
 - ekonomisti Helena Pentti, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry
 - kehittämispäällikkö Annika Suorto, Suomen Kuntaliitto
 - pääsihteeri Jukka Pekkala ja yhteysjohtaja Juha Viertola, Suomen Liikunta ja Urheilu ry
 - veroasiantuntija Satu Grekin, Suomen Yrittäjät ry
 - lakiasiain johtaja Vesa Korpela, Veronmaksajain Keskusliitto ry
 - pääluottamusmies Juha Kapiainen, YIT Oyj.

Jaostovalmistelu

Asia on valmisteltu valtiovarainvaliokunnan verojaostossa.

Asiantuntijat

Verojaostossa ovat olleet kuultavina

- hallitusneuvos Kirsi Seppälä ja ylitarkastaja Panu Pykönen, valtiovarainministeriö

Kirjalliset lausunnot ovat asiassa antaneet

- Elektroniikan Tukku kauppiaat ry
- Eläkeläisliittojen etujärjestö EETU ry
- Suomen Jääkiekkoilijat ry
- Toimihenkilöunioni TU ry.

HALLITUKSEN ESITYS JA EDUSKUNTA-ALOITTEET

Hallituksen esitys

Esitys sisältää ehdotuksen vuoden 2009 valtionverotuksessa sovellettavaksi progressiiviseksi tuloveroasteikoksi. Lisäksi esityksessä ehdote-

taan muutettavaksi tuloverolakia, verotusmenetelystä annettua lakia ja verontilityslakia.

Tuloverolaissa säädetystä valtionverotuksen ansiotulovähennyksestä luovuttaisiin. Tuloverolakiin otettaisiin säännökset uudesta työtulo-

vähennyksestä, jolla olisi tarkoitus korvata valtionverotuksen ansiotulovähennys ja toteuttaa vuodesta 2009 alkaen sellaiset ansiotuloverotuksen kevennykset, jotka tähän saakka on toteutettu kasvattamalla kunnallisverotuksen tai valtionverotuksen ansiotulovähennystä. Eläketulon verotuksen keventämiseksi kasvatettaisiin sekä valtionverotuksen että kunnallisverotuksen eläketulovähennystä. Eläketuloa saavan puolison kunnallisverotuksen eläketulovähennys korotettaisiin yksinäiselle henkilölle myönnettävän eläketulovähennyksen suuruiseksi. Verontilityslakiin tehtäisiin valtionverotuksen ansiotulovähennyksen poistamisen vuoksi tarpeelliset muutokset.

Verovapaiden matkakustannusten korvausten maksuoikeutta laajennettaisiin tilanteessa, jossa työntekijä työskentelee muualla kuin oman työnantajan toimipaikassa, työtekemispaiikka sijaitsee yli 100 kilometrin etäisyydellä verovelvollisen asunnosta ja verovelvollinen on työtekemispaiikalle tehdyn matkan takia yöpynyt työtekemispaiikan sijainnin vuoksi tarpeellisissa tilapäisissä majoitustiloissa.

Kulttuuriseteli ja muu työnantajan työntekijälle tarjoama tavanomainen ja kohtuullinen työntekijän omaehtoinen liikunta- ja kulttuuri-toiminta säädettäisiin 400 euroon asti verovapaaksi henkilökuntaeduksi. Verovapaita sosiaalietuksia koskeva tuloverolain säännös ajantasaistettaisiin.

Kotitalousvähennyksen enimmäismäärä korotettaisiin 3 000 euroon. Lisäksi kotitalousvähennyksen soveltamisala laajennettaisiin tieto- ja viestintätekniikkaan liittyvien laitteiden asennus-, kunnossapito- ja opastustyöhön. Urheilijarahastoon siirrettäviä enimmäismääriä korotettaisiin. Vähennyskelpoisten asunnon ja työpaikan välisten matkakustannusten omavastuusuutta korotettaisiin 500 eurosta 600 euroon.

Lisäksi esityksessä ehdotetaan säädettäväksi luonnollisten henkilöiden määräaikaisesta oikeudesta vähentää yliopistolle tai korkeakoululle tekemänsä rahalahjoitus ansiotulojen verotuksessa.

Lait ovat tarkoitettut tulemaan voimaan vuoden 2009 alusta. Lakeja sovellettaisiin ensimmäisen kerran vuodelta 2009 toimitettavassa verotuksessa.

Esitys liittyy valtion vuoden 2009 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Eduskunta-aloitteet

LA 90/2007 vp. Lakialoitteessa ehdotetaan, että tuloverolakiin lisättäisiin uusi 127 §, jonka mukaan asunto-osakkaan suoritukset asunto- tai kiinteistöosakeyhtiölle oikeuttaisivat kotitalousvähennykseen samoin edellytyksin kuin ne oikeuttavat vähennykseen omakotitalon omistajalle.

LA 95/2007 vp. Lakialoitteessa ehdotetaan tuloverolain 127 a §:n muuttamista niin, että myös tietokoneisiin ja televisioihin liittyvät asennus-, opastus- ja huoltotyöt, huonekalujen verhoilu, vaatteiden ja kodin tekstiilien pesettäminen sekä kodinkoneiden ja kotiin liittyvän tekniikan asennus- ja huoltotyöt oikeuttaisivat kotitalousvähennykseen.

LA 104/2007 vp. Lakialoitteessa ehdotetaan tuloverolain 127 a §:n muuttamista niin, että myös kodintekniikkalaitteiden korjaus-, asennus- ja opastustyöt oikeuttaisivat kotitalousvähennykseen.

LA 128/2007 vp. Lakialoitteessa ehdotetaan tuloverolain 126 §:n muuttamista niin, että kunnallisverotuksen perusvähennyksen enimmäismäärä korotettaisiin 1 480 eurosta 2 000 euroon vuodessa.

LA 129/2007 vp. Lakialoitteessa ehdotetaan tuloverolain muuttamista niin, että muualla kuin oman työnantajan toimipaikassa työskentelevällä verovelvollisella työmatkan käsitettä ja verovapaita matkakustannusten korvauksia arvioitaisiin vastaavin perustein kuin nykyisin erityisillä aloilla (so. rakennus- ja metsäalalla) työtä tekevillä verovelvollisilla.

Lisäksi ehdotetaan, että muun muassa telakka-alan alihankintayritysten työntekijät olisivat

oikeutetut verovapaisiin korvauksiin työskennellessään telakalla riippumatta siitä, onko heidät palkattu sinne suoraan vai työskentelevätkö he vakituisesti oman työnantajan verstaalla. Edellytyksenä kuitenkin on se, ettei työskentely kestä yli kahta vuotta. Päivittäisiltä matkoilta saisi kilometrikorvaukset ja ateriakorvauksen verovapaasti. Verovapaan päivärahan voisi maksaa, jos työntekijä yöpyy tilapäisissä majoitus-tiloissa.

Lisäksi ehdotetaan, että lisääntyneiden elantokustannusten vähentämistä koskevat säännökset yhtenäistettäisiin ja yksinkertaistettaisiin ja että yön ylittäviltä työmatkoilta myönnettäisiin kaavamainen vähennys lisääntyneistä elantokustannuksista (vähennys työmatkasta aiheutuneista ylimääräisistä elantokustannuksista). Verovelvollisella olisi kuitenkin aina oikeus vähentää ne lisääntyneet elantokulut, jotka hän osoittaisi työmatkasta syntyneen.

LA 135/2007 vp. Lakialoitteessa ehdotetaan tuloverolakia muutettavaksi niin, että verovelvollinen saa vähentää verosta osan ostamistaan liikuntapalveluista (liikuntavähennys). Muutokset tehtäisiin laajentamalla tuloverolain 127 a—c §:n soveltamisalaa.

LA 22/2008 vp. Lakialoitteessa ehdotetaan tuloverolain 127 a §:n muuttamista niin, että kotitalousvähennyksen perusteena oleviin asunnon kunnossapito- tai perusparannustoihin luetaan mukaan jätevesiosuuskuntien osuus- ja liittymismaksut.

LA 35/2008 vp. Lakialoitteessa ehdotetaan tuloverolain 57 §:n muuttamista niin, että yhteisö saa vähentää tulostaan vähintään 850 euron ja enintään 250 000 euron suuruisen rahalahjoituksen, joka on tehty sosiaali- ja terveystalouksien edistävään tarkoituksen Verohallituksen hyväksymälle järjestölle.

LA 56/2008 vp. Lakialoitteessa ehdotetaan tuloverolain 93 §:n muuttamista niin, että se mahdollistaisi laajemmalti matkakuluvähennyksen oman auton käytöstä. Matkakuluvähennys tulisi myöntää henkilöille, jotka voivat osoittaa tarvit-

sevansa omaa autoa työtehtäviensä asianmukaiseen suorittamiseen, sekä niille verovelvollisille, joille oman auton käyttö selvästi kohtuullistaa työmatkoihin käytettävää aikaa.

LA 72/2008 vp. Lakialoitteessa ehdotetaan tuloverolain 57 §:n muuttamista niin, että yhteisö tai yksityishenkilö saa verotuksessa vähentää pääomatulostaan valtion tuella toimiville nykytaiteen kokoelmille tekemänsä taideteoslahjoitukset. Yhteisö tai yksityishenkilö saa lahjoitusvähennyksen vain ensimyyntiin piiristä ostetuista taideteoksista.

Yhteisö tai yksityishenkilö ostaa lahjoitettavan taideteoksen suoraan valtion tuella toimiviin nykytaiteen kokoelmiin niiden hankintajärjestelmän mukaisesti.

LA 77/2008 vp. Lakialoitteessa ehdotetaan tuloverolain 127 c §:n muuttamista niin, että asunto-osakkaan suoritukset asunto- tai kiinteistöasakeyhtiölle oikeuttaisivat kotitalousvähennykseen samoin edellytyksin kuin omakotitalon omistajalla on oikeus vastaavaan vähennykseen.

LA 86/2008 vp. Lakialoitteessa ehdotetaan tuloverolain 106 §:n muuttamista niin, että kunnallisverotuksen perusvähennys korotettaisiin 1 480 eurosta 3 000 euroon vuoden 2009 verotuksesta alkaen.

LA 95/2008 vp. Lakialoitteessa ehdotetaan tuloverolain 105 a §:n muuttamista niin, että siihen sisältyisi myös erityinen lapsen huoltajan ansiotulovähennys. Vähennykseen olisi oikeutettu verovelvollinen, joka on verovuonna elättänyt alaikäistä lastaan tai kasvattilastaan. Vähennyksen enimmäismäärä olisi 4 500 euroa, ja sen voisi saada vain jompi kumpi puolisoista samoin kuin yksinhuoltaja.

LA 101/2008 vp. Lakialoitteessa ehdotetaan, että tuloverolakiin lisätään kunnallisverotuksen lapsivähennystä koskeva säännös, jonka mukaan verovelvollisella tai puolisoilla yhdessä on oikeus vähentää kokonaistulostaan 1 000 euroa jokaisesta verovuonna elättämästään alaikäisestä lapsesta (lapsivähennys).

LA 103/2008 vp. Lakialoitteessa ehdotetaan tuloverolain 106 §:n muuttamista niin, että kunnallisverotuksen perusvähennyksen täysi määrä korotettaisiin 2 500 euroon nykyisestä 1 480 eurosta.

LA 107/2008 vp. Lakialoitteessa ehdotetaan tuloverolain 95 §:n muuttamista niin, että tulonhankkimisvähennys myönnettäisiin palkkatulon lisäksi myös muusta toiselle suoritetusta työstä, tehtävästä tai palveluksesta saadusta ansiotulosta. Lisäksi vähennyksen määrää esitetään korotettavaksi 800 euroon nykyisestä 620 eurosta.

TPA 28/2007 vp. Toimenpideoitteen ehdotetaan, että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin matkavähennyksen omavastuun poistamiseksi verotuksessa.

TPA 31/2007 vp. Toimenpideoitteen ehdotetaan, että hallitus ryhtyy välittömästi toimenpiteisiin työmatkakulujen verovähennysjärjes-

telmän selkeyttämiseksi sekä oman auton nykyistä laajemman käytön sallimiseksi ja että hallituksen tulee toimenpiteillään varmistaa kansalaisten oikeudenmukainen ja tasapuolinen kohtelu vähentämällä kohtuutonta byrokratiaa sekä suurta tulkinnanvaraisuutta työmatkakulujen vähentämisoikeudessa.

TPA 36/2008 vp. Toimenpideoitteen ehdotetaan, että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin työmatkan kilometrikorvausten päivittämiseksi puolivuositain, niiden määrittelemiseksi siten, että polttoaineen hinta huomioidaan nykyistä merkittävämmiin, ja kilometrikorvauksen nostamiseksi 50 senttiin kilometriltä.

TPA 58/2008 vp. Toimenpideoitteen ehdotetaan, että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin asunon ja työpaikan välisten matkakustannusten korjaamiseksi saattamalla oman auton käytön nykypäivän tasolle.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Valiokunta puoltaa esityksen hyväksymistä eräin vähäisin urheilijarahastoa koskevin muutoksilla.

Hallituksen esityksellä on tarkoitus toteuttaa mittavat ansiotulojen veronkevennykset pääministeri Matti Vanhasen II hallituksen ohjelman mukaisesti. Kevennysten kokonaismäärä on esityksessä 1,37 miljardia euroa, mistä jäisi 4 prosentin inflaatiotarkistuksen ja ansiotason nousun kompensoinnin jälkeen reaalista veronkevennystä 870 miljoonaa euroa. Tällä halutaan parantaa työnteon kannattavuutta ja ylläpitää kotimaista kulutuskysyntää myös yleismaailmallisen hidastuvan kasvun olosuhteissa.

Veronkevennykset toteutettaisiin ensi vuoden tuloveroasteikkoon tehtävillä muutoksilla ja ottamalla käyttöön uusi työtulovähennys. Samalla perustuslain kannalta ongelmalliseksi osoittautuneesta valtionverotuksen ansiotulovähennyksestä luovuttaisiin. Verotulojen mene-

tykset kompensoitaisiin kunnille täysimääräisesti korottamalla sosiaali- ja terveystoimen valtionosuuksia.

Tuloveroasteikkoon ehdotetut kevennykset koskevat kaikkia tuloluokkia. Tulorajoja korotettaisiin kautta linjan ja kaikkia marginaaliveroprosentteja alennettaisiin 1,0—1,5 prosenttiyksikköä tämän vuoden veroasteikkoon verrattuna. Lisäksi uuden työtulovähennyksen enimmäismäärä ja kertymäprosentti 33 000 euron puhtaisiin ansiotuloihin saakka on korkeampi kuin nykyisessä valtionverotuksen ansiotulovähennyksessä. Vähennys määräytyisi sinänsä samojen tulojen perusteella kuin nykyinen vähennys.

Valiokunta pitää ehdotettuja veronkevennyksiä perusteltuina ja toimenpidettä oikein ajoitettuna sekä riittävän etupainotteisena vallitsevassa yleismaailmallisessa suhdannetilanteessa. Veronkevennyksillä voidaan tukea kotimaista kysyntää ja sen myötä talouden toimintaedelly-

tyksiä ja työllisyyttä. Ne ovat myös osa sitä pitkäaikaista linjaa, jolla pyritään keventämään työn verotusta ja parantamaan työnteon kannattavuutta sekä Suomen asemaa mm. kilpailussa kansainvälisestä osaamis pääomasta.

Pääosa muista ehdotetuista muutoksista merkitsee niin ikään parannuksia tai kevennyksiä verovelvollisille.

Poikkeuksen muodostaa ainoastaan ehdotus asunnon ja työpaikan välisten matkakustannusten omavastuusuuden korottamisesta 100 eurolla. Tämäkin muutos tehtäisiin verotuksen toimittamiseen liittyvistä hyväksyttävistä tehokkuussyistä. Verovapaisiin sosiaalietuuksiin ehdotetut muutokset ovat puolestaan puhtaasti teknisiä tarkistuksia, joilla ei ole vaikutusta etujen verokohteluun.

Etuisuuksien laajennukset kohdistuvat puolestaan verovapaisiin matkakustannusten korvauksiin, kulttuurisetelin käyttöönottoon sekä urheilutulon jaksotukseen. Vähennysoikeuden laajennukset koskevat eläketuloa ja yksityishenkilön mahdollisuutta lahjoitusvähennykseen. Kotitalousvähennykseen ehdotetaan sekä ylärajan korotusta että soveltamisalan laajennusta. Säännöstä on tarkoitus lisäksi yhtenäistää niin, että se koskee samansisältöisenä kaikkea siihen oikeuttavaa työtä.

Valiokunta pitää ehdotuksia perusteltuina. Osa muutoksista ajoittuu lisäksi suotuisasti myös suhdannetilanteeseen nähden. Tämä koskee erityisesti kotitalousvähennyksen enimmäismäärän korotusta 3 000 euroon verovelvollista kohden ja saman enimmäismäärän ulottamista myös asunnon tai vapaa-ajan asunnon kunnossapito- ja perusparannustöihin. Muutoksilla voidaan tukea mm. korjausrakentamista ja edistää energiataloudellisesti järkevien ratkaisujen käyttöönottoa.

Hallituksen esitys on laadittu huolellisesti ja siinä on perusteltu pykälämuutokset avoimesti ja varsin kattavasti. Valiokunnalla ei ole huomautettavaa muutosehdotusten sisältöön urheilijarahastoon siirrettyjen varojen tuloutusaikaa lukuun ottamatta. Sitä koskevaa muutosesitystä on perusteltu erikseen jäljempänä.

Eräät ehdotukset ovat aiheuttaneet muutosvaatimuksia valiokunnan asiantuntijakuulemisessa. Valiokunta käsittelee niitä sen vuoksi seuraavassa hieman tarkemmin.

Kuntakompensaatio

Suomen Kuntaliitto on kiinnittänyt huomiota siihen, että kaavailtu verotulomenetysten kompensatio ei kohdistu tasapuolisesti kaikkiin kuntiin. Verotulomenetykset vaihtelevat eri kunnissa Kuntaliiton laskelmien mukaan 38:sta 126 euroon asukasta kohden, kun laskennallinen kompensatio on 71 euroa asukasta kohden. Suurin negatiivinen ero näyttäisi kohdistuvan kuntiin, joissa verotulot ovat ennestään alhaiset, ja vain noin 100 kuntaa saisi täyden kompensaation.

Kuntaliitto on pitänyt kuntien verotusoikeuden ja itsehallinnon kannalta ylipäänsä tärkeänä sitä, että verotusta koskevien esitysten vaikutukset pyritään arvioimaan riittävän tarkasti myös kuntatasolla.

Hallituksen esityksen lähtökohta on se, että verotulomenetykset kompensoidaan kunnille täysimääräisesti. Tämä tapahtuisi edellä todetuin tavoin korottamalla sosiaali- ja terveystoimen valtionosuuksia.

Asian selvittelyssä on ilmennyt, että korotus, 374 miljoonaa euroa, kompensoi verotulomenetykset kuntasektorille kokonaistasona. Se ei vastaa kuitenkaan kuntakohtaisesti kaikille kunnille aiheutuvia verotulojen menetyksiä, aivan kuten Kuntaliitto on todennut.

Puute esitetään korjattavaksi erillisessä hallituksen esityksessä (HE 191/2008 vp), jossa valtionosuuslakia esitetään muutettavaksi tarvittavalla osin. Ajatus on, että ensi vuoden valtionosuuksia tasattaisiin kuntien kesken niin, että tulojen muutokset olisivat kuntatasolla mahdollisimman pienet. Esitys ei vaikuttaisi kuitenkaan yleisen valtionosuuden kokonaismäärään eikä valtion ja kuntien väliseen kustannustenjakoon.

Kuntakompensaatio kyetään kohdentamaan edellä kuvatuilla toimilla riittävän tarkasti myös kuntatasolla. Asia ei anna sen vuoksi aihetta muihin muutoksiin. Valiokunta painottaa kuitenkin sitä, että vireillä olevassa valtionosuus-

järjestelmän uudistustyössä tulee ottaa huomioon myös järjestelmän soveltuvuus veronkevennysten kompensointiin.

Eläketulovähennysten muutokset

Esitys sisältää myös ehdotukset eläketuloon kohdistuvista veronkevennyksistä. Ne toteutettaisiin kasvattamalla sekä valtion- että kunnallisverotuksen eläketulovähennystä. Tarkoitus on, että eläketulon veroaste olisi kaikilla tulotasoilla enintään palkkatulon veroasteen suuruinen, kun vertailukohtana pidetään 53 vuotta täyttäneen palkansaajan veroastetta. Lisäksi puolisoiden eläketulovähennystä koskeva erityissääntely kumottaisiin, jolloin eläketuloa saavien puolisoiden eläketulovähennys määräytyisi kunnallisverotuksessa samoilla perusteilla kuin yksinäisen.

Valiokunta pitää ehdotuksia johdonmukaisina ja hyväksyttävinä. Ne poistavat eläkkeensaajapuolisoiden verotukseen sisältyneen ongelman, korostavat yksilöllisen verotuksen periaatetta ja yksinkertaistavat verotusta.

Oma kysymyksensä on veroasteiden vertailu eläkkeen- ja palkansaajien kesken. Palkansaajien veroasteeseen on luettu hallituksen esityksessä myös ne pakolliset vakuutusmaksut, joita ei peritä eläketulosta. Näitä ovat työntekijän eläkevakuutus- ja työttömyysvakuutusmaksu sekä sairaanhoitovakuutuksen päivärahmaksu. Tarkoituksena on ottaa huomioon kaikki palkansaajien käytettävissä olevia tuloja pienentävät pakolliset erät. Vertailu on sitten suoritettu näin saadun kokonaisrasituksen perusteella.

Verovapaat matkakustannusten korvaukset

Esityksen kenties visaisimmat kysymykset liittyvät verovapaisiin matkakustannusten korvauksiin, joita koskevia säännöksiä on pidetty ongelmallisina erityisesti komennusmiehiä koskevissa olosuhteissa. Verovapauden perusteita on nyt tarkoitus laajentaa viime kesäkuussa raporttinsa jättäneen Komennusmiestyöryhmä 2008:n ehdotusten pohjalta.

Muutokset toteutettaisiin laajentamalla *työmatkan* käsitettä niin, että työn tilapäisyydelle tuloverolain 72 a §:ssä säädettyjen kahden — tai

erityistilanteissa kolmen — vuoden aikarajojen sisällä tehty komennukset työkohteille olisivat nykyistä useammin tuloverolain tarkoittamia työmatkoja. Asiasta säädettäisiin tuloverolain 72 §:n uudessa 2 momentissa. Sen mukaan muualla kuin oman työnantajan toimipaikassa työskentelevän katsottaisiin olevan työmatkalla, jos

- työskentely on tilapäistä tuloverolain 72 a §:ssä tarkoitettulla tavalla,
- työntekemisaikka sijaitsee yli 100 kilometrin etäisyydellä verovelvollisen asunnosta ja
- verovelvollinen on työntekemisaikalle tehdyn matkan takia yöpynyt työntekemisaikan sijainnin vuoksi tarpeellisissa tilapäisissä majoitustiloissa.

Muutos laajentaisi merkittävästi yöpyvien komennusmiesten oikeutta verovapaisiin matkakustannusten korvauksiin. Oikeus ei enää riippuisi varsinaisen työpaikan olemassaolosta. Myös työkohteisiin suoraan palkatut tilapäismajoituksessa yöpyjät olisivat ehdotuksen perusteella oikeutettuja verovapaisiin matkakustannusten korvauksiin.

Työnantajan toimipaikalla tarkoitettaisiin perusteluissa tarkemmin kuvatuin tavoin työnantajan omistamaa, vuokraamaa tai muutoin hallitsemaa muuta kuin tilapäistä tilaa. Työnantajan toimipaikka olisi esimerkiksi toimisto, varasto, myymälä, tuotantolaitos, kokoonpanohalli tai muu pysyvä liikepaikka, joka on työnantajan hallinnassa. Käsite on uusi, ja sen tulkinnasta muodostuisi merkittävä raja sille, voidaanko työntekijälle maksaa verovapaita korvauksia.

Muut ehdotetut muutokset ovat pitkälti oikeustilaa selkiinnyttäviä. Tämä koskee niin *varsinaisen työpaikan* käsitteen nostamista lain tasolle (72 b §:n 1 ja 2 mom.) kuin tilapäistä työskentelyä erityisellä työntekemisaikalla koskevien säännösten täsmennyksiä (72 a §:n 2 ja 3 mom.) Ehdotukset vastaavat nykykäytäntöä, eikä niillä ole siten oikeustilaa muuttavaa vaikutusta.

Lisäksi todettaisiin nimenomaisesti, ettei varsinaisena työpaikkana pidettäisi työntekemisaikkaa, jonne työntekijä tekee 72 §:n uudessa 2 momentissa tarkoitettua työmatkan

(72 b §:n 3 mom.). Työskentelyn katsottaisiin silloin tapahtuvan aina erityisellä työntekemispaikalla, ja työnantajalla olisi siten mahdollisuus maksaa työmatkan perusteella verovapaita matkakustannusten korvauksia.

Valiokunta puoltaa esityksiä kaikin osin. Ne laajentavat tilapäisestä työmatkasta maksettavien verovapaiden kustannusten korvausten soveltamisalaa merkittävästi ja selkiinnyttävät monin tavoin nykytilaa. Tämä perustuu erityisesti lakiin otettaviin selkeisiin määritelmiin, riittävän tarkkoihin rajauksiin ja nykytilaa selvittäviin täsmennyksiin. Työnantajat voivat siten nykyistä luotettavammin arvioida verovapaiden korvausten maksuperusteiden olemassaolon, kuten esityksen tarkoitus on ollut.

Esitystä on kuitenkin arvosteltu valiokunnan asiantuntijakuulemisessa siltä osin kuin siinä on asetettu verovapauden edellytykseksi 100 kilometrin raja. Vaatimus jättää ison joukon komennusmiehiä uudistuksen ulkopuolelle, vaikka heidän olosuhteensa vastaavat käytännössä muutoin verovapaudelle asetettuja edellytyksiä. Tällaisia tilanteita syntyy esimerkiksi turkulaisen työntekijän työskennellessä komennuksella Raumalla tai pääkaupunkiseudulta olevan työntekijän työskennellessä komennuksella Loviisassa.

Kilometrirajaa on vaadittu alennettavaksi näistä syistä 80 kilometriin, joka oli toinen esillä ollut vaihtoehto Komennusmiestyöryhmässä. Muutosvaatimusta on perusteltu lisäksi sillä, että 100 kilometrin rajan alle jääville mutta tosiasiasa yöpyville komennusmiehille muodostuisi verotettavaa asuntoetua komennuskohteessa. He eivät olisi kuitenkaan oikeutettuja työasuntovähennykseen.

Valiokunta toteaa ensinnäkin, että selvä kilometriraja on ylipäänsä välttämätön, jotta vältetään keinotekoisilta järjestelyiltä. Lisäksi se parantaa verotuksen selkeyttä ja ennustettavuutta. Rajan tulee myös olla riittävän korkea niin, että se tukee yöpymiskriteeriä.

Ehdotettu 100 kilometriä pohjautuu Komennusmiestyöryhmän esitykseen. Se saa lisäksi tukea voimassa olevasta laista, jossa sama etäisyysraja on asetettu yhdeksi työmatkan tilapäi-

syyden ja työasuntovähennyksen kriteeriksi. Valiokunta pitää sitä sen vuoksi johdonmukaisena myös tässä yhteydessä.

Kysymys on viime kädessä kuitenkin kansalaisten yhdenvertaisuudesta ja muutosten vaikutuksista julkiseen talouteen; monet käyvät nykyisin töissä päivittäin tai viikoittain kauempanakin kuin 80 tai 100 kilometrin päästä ilman, että he saavat siitä mitään erityisetua verotuksessa. Rajan on oltava riittävän korkea myös tähän nähden. Esityksestä käy lisäksi ilmi, että verovapaiden päivärahojen ja ateriakorvausten yhteismäärä oli vuonna 2007 noin 836 miljoonaa euroa. Pienetkin muutokset voivat siten vaikuttaa merkittävästi verotuottoihin.

Valiokunta katsoo näillä perusteilla, ettei esitystä tule muuttaa. Valiokunta kannattaa lisäksi ajatusta matkakustannusten korvauksia koskevien säännösten kokonaisuudistuksesta.

Liikunta- ja kulttuuritoiminnan tuki

Esityksessä ehdotetaan laajennettavaksi verovapaiden henkilökuntaetujen piiriä niin, että se koskisi myös työnantajan tarjoamia kulttuuripalveluita. Niitä olisi siten mahdollisuus tarjota jatkossa verovapaasti samalla tavalla kuin liikuntapalveluita nykyisin. Esitys perustuu opetusministeriön asettaman työryhmän muistioon (opetusministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä 2008:13). Se mahdollistaa toteutuessaan myös verovapaan kulttuuriselvitysjärjestelmän ja toteuttaisi siten hallitusohjelman tätä koskevan tavoitteen.

Verovapaata olisi esityksen mukaan enintään 400 euron vuosittainen etu työnantajan tarjoamasta työntekijän omaehtoisesta liikunta- tai kulttuuritoiminnasta. Kulttuuritoiminnalla tarkoitettaisiin käyntiä lainkohdassa mainituissa kohteissa ja tilaisuuksissa, mm. käyntiä museoissa, teatterissa, elokuvateatterissa tai urheilutapahtumassa. Koska etuuden käyttöala on laaja ja perustuu työntekijän itsensä valitsemaan ajan kohtaan ja käyttötapaan, lisäksi edellytettäisiin, että etuus on ainoastaan työntekijän käytettävissä. Muutoin noudatettaisiin verovapaita henkilökuntaetuksia koskevia yleisiä edellytyksiä.

Edun enimmäismäärä kattaisi sekä liikuntaan että kulttuuritoimintaan tarjottavan tuen yhteen. Säännös ei asettaisi muutoin rajoja sille, miten etu jakautuu liikunta- ja kulttuuripalveluiden kesken.

Valiokunnan asiantuntijakuulemisessa on pidetty ongelmana sitä, että verovapaaksi hyväksyttävän toiminnan tulee olla työnantajan järjestämää. Tämä merkitsee käytännössä sitä, että työnantajan pitää maksaa kustannukset suoraan palvelun tuottajalle. Tästä aiheutuu ylimääräistä hallinnollista vaivaa, joka voitaisiin välttää, jos työnantaja voisi maksaa työntekijöiden itse maksamien omaehtoisten liikunta- tai kulttuuripalveluiden kustannukset kuitteja vastaan.

Valiokunta puoltaa hallituksen esityksessä omaksuttua kantaa. Ehdotettu vaihtoehtoinen toteuttamistapa merkitsisi käytännössä 400 euron verovapaata palkanosaa kaikille. Se olisi myös vastoin verotuksessa yleisesti noudatettua tulkintaa, jonka mukaan rahana maksetut palkat ovat aina veronalaista tuloa. Verottajalla ei olisi myöskään mitään mahdollisuuksia valvoa sitä, että etuuden käyttäjä on nimenomaan työntekijä — ajateltakoonpa vaikka osallistumista elokuvaesitykseen tai urheilutapahtumaan. Ajankäyttö tällaiseen ei olisi muutoinkaan tarkoituksenmukaista.

Hallituksen esitys on selkeä ja seikkaperäinen. Se antaa työnantajalle mahdollisuuden järjestää usealla vaihtoehtoisella tavalla etuuden alaista toimintaa. Merkitystä ei siten ole esimerkiksi sillä, onko työnantaja hankkinut yksittäiseen harrastuspaikkaan käyviä lippuja vai useaan liikunta- tai kulttuuripaikkaan käyviä seteleitä. Veroetu koskee molempia tilanteita, kun lippu tai muu maksujärjestely on henkilökohtainen.

Vaikka etuuden käyttö aiheuttaa käytännössä jonkin verran vaivaa, valiokunta pitää sille asetettuja ehtoja perusteltuina ja tarpeellisina. Tämä on hyväksyttävää myös siihen nähden, että sääntelyn taustalla on ylipäänsä työntekijän tuetusta omaehtoisesta toiminnasta työnantajalle koituva hyöty.

Valiokunta tähdentää vielä lopuksi, ettei esityksellä ole välitöntä vaikutusta yleishyödyllisten yhteisöjen tarjoamien liikunta- tai kulttuuri-

palveluiden arviointiin. Palveluiden maksutapa esimerkiksi liikuntaseteliä käyttäen ei siis ratkaise itsessään yhteisön harjoittaman toiminnan luonnetta. Kysymystä on tarkasteltava silloinkin kokonaisvaltaisesti kaikkien elinkeinotoiminnan yleisten tunnusmerkkien perusteella.

Kotitalousvähennys

Kotitalousvähennyistä koskevat muutokset perustuvat hallitusohjelmaan, ja niiden tarkoituksena on edistää toimivien palvelumarkkinoiden syntyä. Tavoitteena on myös edistää pientalojen energiatehokkuutta parantavia hankkeita ja ympäristöystävällisiä lämmitystapamuutoksia. Vähennyksen enimmäismäärää esitetään korotettavaksi näistä syistä 3 000 euroon. Sama enimmäismäärä koskisi vastedes kaikkea vähennyksen oikeuttavaa työtä. Säännöksen rakennetta yksinkertaistettaisiin siis niin, että nykyinen, remontteja koskeva erillisraja poistuisi.

Valiokunta puoltaa ehdotuksia ja pitää niitä vallitsevaan suhdannetilanteeseen nähden hyvin ajoittuvina. Enimmäismäärän korotus ja erillisrajan poisto tukevat erityisesti rakennusalan työllisyyttä.

Jotta esitys ei lykkäisi suunniteltujen remonttien aloitusta tarpeettomasti ensi vuoden puolelle, valiokunta muistuttaa henkilöverotuksessa noudatettavasta *kassaperiaatteesta*. Sen mukaan vähennys tehdään — jollei erityisestä syystä muuta johdu — sinä verovuonna, jona maksu on suoritettu (TVL 113 §). Vähennysoikeuden kannalta on siis ratkaisevaa, milloin verovelvollinen on maksanut vähennykseen oikeuttavan menon. Siten, vaikka remontti- tai muu työ tehtäisiin kuluvan loppusyksyn aikana, mutta verovelvollinen maksaa suorituksen vasta ensi vuoden puolella, vähennysoikeus määräytyy vuoden 2009 säännösten perusteella.

Vähennysoikeuden piiriin kuuluisivat esityksen mukaan jatkossa myös tieto- ja viestintätekniikan laitteiden, ohjelmistojen, tietoturvan ja tietoliikenneyhteyksien asennus-, kunnossapito- ja opastustyöt. Muutoksen taustalla on pyrkimys edistää kansallisen tietoyhteiskuntastrategian tavoitteita. Valiokunta puoltaa esitystä myös tältä osin.

Valiokunta ei pidä sen sijaan perusteltuna vähennysoikeuden laajentamista hallituksen esityksestä. Ratkaisevaa olisi siten edelleen se, että varsinainen työ tehdään kotona tai vapaa-ajan asunnolla. Vähennysoikeus ei voisi siten koskea esimerkiksi suunnitteilla olevan valokuitu- tai muun erittäin nopean runkoverkon ja kodin välisen tilaajayhteyden rakentamista.

Kotitalousvähennykseen ehdotetut muutokset ovat määrällisesti merkittäviä. Ne vähentävät verotuloja arviolta 70 miljoonaa euroa, mistä pääosa tulee todennäköisesti kohdistumaan kunnossapito- ja perusparannustöihin, kuten tähänkin asti. Koska säännön soveltamisalaa ei ole rajattu tältä osin sen tarkemmin, vähennysoikeus voi kohdistua moniin erityyppisiin hankkeisiin. Valiokunta pitää esityksen tavoitteiden ja taloudellisen merkityksen vuoksi kuitenkin tärkeänä, että vähennysoikeus kohdistuisi ekologisesti ja energiataloudellisesti perusteltuihin muutostöihin. Esityksen vaikutuksia tulisi sen vuoksi seurata ja sääntelyä kehittää edelleen, jos se osoittautuu tarpeelliseksi.

Lahjoitusvähennys

Uuden, luonnollisille henkilöille ja kuolinpesille suunnatun määräaikaisen lahjoitusvähennyksen tarkoitus on tukea uudistuvan yliopistolaitoksen varainhankintaa. Tätä on pidetty tarkoituksenmukaisena voimassa olevan, yksinomaan yhteisöjä koskevan vähennysoikeuden lisäksi.

Vähennyskelpoisia olisivat tiedettä tai taidetta edistävään tarkoitukseen tehdyt vähintään 850 euron ja enintään 250 000 euron suuruiset rahalahjoitukset, kun saajana on yliopisto, korkeakoulu tai näiden yhteydessä oleva yliopistorahasto. Rajat olisivat lahjansaajakohtaisia. Vähennysoikeus olisi voimassa vuosina 2009 ja 2010.

Määräaikainen vähennysoikeus voi kannustaa myös muita kuin yhteisöjä tekemään rahalahjoituksia tieteeseen tai taiteeseen hyväksi. Tämä on arvokasta käynnissä olevan yliopistouudistuksen onnistumiseksi. Valiokunta puoltaa sen vuoksi esitystä ja toteaa selvyuden vuoksi, että vähennysoikeus koskee yhtä lailla myös ammattikor-

keakouluille tehtyjä rahalahjoituksia. Näin on tulkittu vakiintuneesti jo nyt yhteisöjä koskevaa lahjoitusvähennystä sovellettaessa.

Selvyuden vuoksi todettakoon myös, ettei yliopiston juridisella muodolla ole merkitystä vähennysoikeuteen. Kumpikaan säännös, tuloverolain 57 § ja uusi 98 a § ei sisällä tällaista rajausta. Siten myös säätiömuotoinen yliopisto voi olla lahjoituksen saajana yhtä lailla kuin muutkin yliopistot. Vastaavasti myös ammattikorkeakoulut voivat olla erilaisia juridiselta muodoltaan.

Urheilutulojen verokohtelu

Valiokunnalla ei ole huomautettavaa esitykseen siltä osin kuin se koskee urheilijarahastoon verovapaasti siirrettävien vuotuisten enimmäismäärien korotuksia.

Valiokunta esittää lisäksi muutosta tuloverolain 116 §:n 2 momenttiin, jossa säädetään urheilurahastoon siirrettyjen varojen tuloutusajasta. Voimassa oleva 5—10 vuoden aika tulisi muuttaa 2—10 vuodeksi, jotta se tukisi nykyistä paremmin säännöksen perusidea turvata mm. uuteen ammattiin kouluttautumismahdollisuudet urheilu-uran jälkeen.

Muutosesityksen taustalla on tieto, jonka mukaan urheilijarahastossa oleva keskimääräinen varallisuus ei ole kovin suuri. Se on esimerkiksi rahaston suurimmalla käyttäjäryhmällä ammattijääkiekkoilijoilla noin 45 000 euroa, mistä voitaisiin siis tulouttaa nykyisin enintään 9 000 euroa vuodessa. Jos sama varallisuus voitaisiin tulouttaa tarpeen tullen kahdessa vuodessa, se loisi nykyistä paremmat edellytykset keskittyä esimerkiksi täysitehoiseen opiskeluun. Muutoksen on arveltu lisäksi kannustavan urheilijoita käyttämään rahastointimahdollisuutta nykyistä useammin ja siten varautumaan uran jälkeiseen aikaan.

Asiantuntijakuulemisessa on ehdotettu lisäksi myös, että valmennusrahastoon vuosittain jätettävää verovapaata enimmäismäärää korotettaisiin nykyisestä 20 000 eurosta 50 000 euroon. Tämä tukisi nykyistä paremmin yksilöurheilijoiden mahdollisuuksia varautua urheilusta aiheutuviin menoihin.

Valiokunta ei puolla esitystä, koska valmennusrahasto ja urheilurahasto ovat luonteeltaan erilaisia; urheilijarahaston tarkoituksena on tukea edellä kuvatuin tavoin urheilu-uran jälkeistä aikaa. Se on sekä yksilö- että joukkueurheilijoiden käytössä. Edellä esitetty muutokset hyödyttävät siis myös yksilöurheilijoita. Valmennusrahasto on tarkoitettu puolestaan vain yksilöurheilijoille. Se antaa mahdollisuuden melko joustavaan tulontasaukseen ja viime kädessä myös verotuksen minimointiin. Sitä koskevan sääntelyn tulee olla sen vuoksi riittävän kapea-alaista. Tätä tukee mm. rahastoon vuosittain jätettävän verovapaan määrän raja.

Valiokunta kiinnittää lopuksi huomiota niiden taiteilijoiden asemaan, joille saattaa kertyä iso kertatulo usean vuoden työskentelyn jälkeen. Valiokunta pitää suotavana, että sopivassa yhteydessä tarkastellaan myös sitä, onko nykyisin voimassa oleva tulontasausjärjestelmä tällaisiin tilanteisiin nähden riittävä.

Eduskunta-aloitteet

Valiokunta esittää, että laki- ja toimenpidealoitteet hylätään.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella valtiovarainvaliokunta ehdottaa,

että 1., 3. ja 4. lakiehdotus hyväksytään muuttamattomana,

että 2. lakiehdotus hyväksytään muutettuna (Valiokunnan muutosehdotukset),

että lakialoitteet LA 90/2007 vp, LA 95/2007 vp, LA 104/2007 vp, LA 128/2007 vp, LA 129/2007 vp, LA 135/2007 vp, LA 22/2008 vp, LA 35/2008 vp, LA 56/2008 vp, LA 72/2008 vp, LA 77/2008 vp, LA 86/2008 vp, LA 95/2008 vp, LA 101/2008 vp, LA 103/2008 vp ja LA 107/2008 vp hylätään ja

että toimenpidealoitteet TPA 28/2007 vp, TPA 31/2007 vp, TPA 36/2008 vp ja TPA 58/2008 vp hylätään.

Valiokunnan muutosehdotukset

2.

Laki

tuloverolain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 30 päivänä joulukuuta 1992 annetun tuloverolain (1535/1992) 92 §:n 18 kohta ja 101 §:n 4 momentti,
 sellaisena kuin niistä on 101 §:n 4 momentti laissa 1141/2007,
muutetaan 69 §:n 1 momentin 4 kohta, 72 a §:n 2 ja 3 momentti, 92 §:n 1, 6, 8, 10, 12, 13, 15 ja 19 kohta, 93 §:n 1 ja 4 momentti, 100 §:n 2 ja 3 momentti, 101 §:n 2 momentti, 116 c §:n 1 ja 2 momentti, 125 § sekä 127 a §:n 1 ja 2 momentti,
 sellaisina kuin niistä ovat 69 §:n 1 momentin 4 kohta laissa 1065/2003, 72 a §:n 2 ja 3 momentti laissa 1227/2005, 92 §:n 1 ja 13 kohta sekä 93 §:n 4 momentti laissa 1360/2002, 92 §:n 8 kohta laissa 1333/1995, 10 kohta laissa 1309/2002, 15 kohta laissa 1465/1994 ja 19 kohta laissa 196/2001, 93 §:n 1 momentti ja 116 c §:n 1 momentti laissa 1218/2006 ja 2 momentti mainitussa laissa 1065/2003,

VaVM 22/2008 vp — HE 112/2008 vp

100 §:n 2 ja 3 momentti laissa 1141/2007, 101 §:n 2 momentti laissa 896/2001 ja 3 momentti mainitussa laissa 1141/2007, 125 § laissa 1128/2005 ja mainitussa laissa 1218/2006, 127 a §:n 1 momentti mainitussa laissa 1128/2005 ja 2 momentti laissa 995/2000, sekä

lisätään 69 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 1086/2000 ja 561/2004 sekä mainitussa laissa 1065/2003, uusi 5 momentti, 72 §:ään uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2 ja 3 momentti siirtyvät 3 ja 4 momentiksi, lakiin uusi 72 b § ja lakiin väliaikaisesti uusi 98 a § seuraavasti:

69, 72, 72 a, 72 b, 92, 93, 98 a, 100 ja 101 §
(Kuten HE)

116 c §

Urheilijarahasto

(1 mom. kuten HE)

Urheilijarahastoon siirretyt varat tuloutuvat urheilija-uran päättymistä seuraavien vähintään kahden ja enintään kymmenen vuoden aikana siten, että kunakin verovuonna tuloutuu tuloutusvuosien lukumäärää vastaava osuus rahastossa urheilu-uran päättyessä olleesta määrästä.

Erityisestä syystä, kuten työkyvyttömyyden vuoksi, varat voidaan tulouttaa myös nopeammin kuin kahden vuoden aikana. Rahastoon tuloutumisaikana kertynyt tuotto katsotaan viimeistä tuloutumisvuotta seuraavan verovuoden tuloksi.

125 ja 127 a §
(Kuten HE)

Voimaantulo- ja soveltamissäännös
(Kuten HE)

Helsingissä 18 päivänä marraskuuta 2008

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Hannes Manninen /kesk
vpj. Kari Rajamäki /sd
jäs. Pertti Hemmilä /kok
Bjarne Kallis /kd
Kyösti Karjula /kesk
Esko Kiviranta /kesk
Jari Koskinen /kok
Mikko Kuoppa /vas
Mika Lintilä /kesk
Kirsi Ojansuu /vihr (osittain)
Petri Salo /kok
Minna Sirnö /vas (osittain)
Jutta Urpilainen /sd (osittain)
Pia Viitanen /sd

vjäs. Esko Ahonen /kesk (osittain)
Hanna-Leena Hemming /kok
Timo Kalli /kesk (osittain)
Reijo Kallio /sd
Matti Kauppila /vas (osittain)
Inkeri Kerola /kesk (osittain)
Valto Koski /sd (osittain)
Lauri Kähkönen /sd (osittain)
Reijo Paaajanen /kok (osittain)
Heli Paasio /sd
Eero Reijonen /kesk (osittain)
Johanna Sumuvuori /vihr (osittain)
Ulla-Maj Wideroos /r (osittain)
Tuula Väättäin /sd (osittain).

Valiokunnan sihteerinä jaostokäsittelyssä on toiminut

valiokuntaneuvos Maarit Pekkanen.

VASTALAUSE 1

Perustelut

Hallituksen sinänsä mittavat veronkevennykset painottuvat suurituloisiin ei vain euomääräisesti vaan myös prosentuaalisesti. Kaiken lisäksi veronkevennyksistä eivät hyödy ne, jotka saavat äitiyden, työttömyyden tai muun syyn takia palkkatulon sijaan tulevaa etuutta. Nämä palkkatulon sijaan tulleet ovat jo sinänsä pienempiä kuin niiden pohjana olleet palkkatulot. Kuitenkin näitä etuustuloja verotetaan ankarammin, kuin jos ne olisivat palkkatuloja.

Vasemmistoliitto esittää oikeudenmukaisempaa tulonjakoa. Verotuksen osalta sen osatekijöinä ovat:

- kaikkien alle 10 000 euron vuositulojen vapauttaminen verosta niin, että ensi vaiheessa kunnallisverotuksen perusvähennys nostetaan 1 480 eurosta 3 000 euroon (ks. vastalauseen 2. lakiehdotuksen 106 §) ja samalla nostetaan vähennyksen alenemaprosenttia
- suurimpien tulojen veronkevennyksen toteuttaminen maltillisempaan (ks. vastalauseen 1. lakiehdotuksen asteikko)
- pääomatulojen verottaminen palkkatulojen tapaan
- elintarvikkeiden arvonnäköveron alennuksen aientaminen
- varallisuusveron käyttöönotto
- puolison perintöveron alentaminen sen sijaan, että yritysperintöjen vero poistettaisiin käytännöllisesti katsoen kokonaan
- energiayhtiöille yhteiskunnan päätösten perusteella kertyvän ylimääräisen voiton (ns. Windfall-voiton) verottaminen.

On ilman muuta selvää, että perusvähennyksen korottaminen tulee hyvittää kunnille täysimääräisesti.

Jotta ehdottamamme korkeampi kunnallisverotuksen vähennys ei ulottuisi tarkoittamaamme suurempiin tuloihin, vähennyksen alenema-

prosentti on nostettu 20 prosentista 30 prosenttiin (ks. 2. lakiehdotuksen 106 §).

Ehdotamme lisäksi komennusmiesten ongelmien korjaamista siten, että työmatkan ehtona ei olisi 100 kilometrin etäisyys ja yöpyminen, vaan joko 80 kilometriä tai yöpyminen. Vastaavasti erityisellä työntekemispäikällä tehtävän työskentelyn 100 kilometrin raja laskettaisiin 80 kilometriksi, ellei valtakunnallisessa työehtosopimuksessa toisin sovittaisi.

Ikääntyneiden laitos- ja asumispalveluissa oli vuoden 2006 lopussa 12,1 prosenttia 75 vuotta täyttäneistä. Omaishoidon tuki sen sijaan on lisääntynyt 2000-luvulla selvästi: asiakasmäärät ovat kasvaneet reilut 40 prosenttia ja omaishoidon tuella hoidettujen osuus 75 vuotta täyttäneistä on noussut 3,0 prosentista 3,7 prosenttiin (Stakesin tilasto v. 2006).

Omaishoito on vaihtoehto tuottaa ikäihmisille hoivapalveluja ja mahdollistaa hoidettavan kotona asuminen mahdollisimman pitkään. Omaishoitajista yli puolet oli eläkkeellä ja noin viidennes kokopäivätoimisesti työssä vuonna 2007. Eläkkeensaajia verotetaan sangen ankarasti ns. lisätulosta, jota omaishoidon palkkio eläkkeellä olevalle on. Tällöin verotus leikkaa lähes puolet hänen saamastaan hoitopalkkiosta. Mikäli omaishoitaja sattuu olemaan myös ylivelkaantunut, ulosotto vie toisenkin puolikkaan omaishoidon palkkiosta. Eläkettä saavien omaishoitajien raskaampi verotus johtuu tuloverolain eläketulovähennyksestä. Omaishoidon palkkion raskasta verotusta ei voida lieventää sinänsä muuttamatta esimerkiksi eläkkeensaajan verovähennyssäännöksiä. Kätevintä olisi säätää omaishoitajille maksettava hoitopalkkio verottomaksi korvaukseksi. Tätä ratkaisua perustelee myös se, että omaishoitajana toimiminen on vaativaa ja sitoo omaishoitajia ympärivuorokautisesti.

Maksettava omaishoidon palkkio on laissa säädetty vähimmäistasoltaan 300 euroon kuukaudessa, ja omaishoidon palkkioon kohdistuu

eläkkeensaaja-omaishoitajan verotuksessa noin 50 prosentin vero. Tämä on erittäin suuri epäkohta.

Verotuksen muuttaminen on välttämätöntä oikeudenmukaisuuden lisäämiseksi. Sen lisäksi on välttämätöntä korottaa perusetuuksien tasoa. Vähimmäisturvan osalta vasemmistoliiton eduskuntaryhmä ehdottaa perusturvan etuuksien yhtenäistämistä ja korottamista täyden kansaneläkkeen tasolle, mitä tasoa edelleen korotettaisiin.

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että 3. ja 4. lakiehdotus hyväksytään valiokunnan mietinnön mukaisina,

että 1. ja 2. lakiehdotus hyväksytään muutettuina (Vastalauseen muutosehdotukset) ja

että hyväksytään yksi lausuma (Vastalauseen lausumaehdotus).

Vastalauseen muutosehdotukset

1.

Vuoden 2009 tuloveroasteikkolaki

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Vuodelta 2009 toimitettavassa verotuksessa määrätään tuloverolain (1535/1992) perusteella valtiolle ansiotulosta suoritettava tulovero prog-

ressiivisen tuloveroasteikon mukaan seuraavasti:

Verotettava ansiotulo, euroa	Vero alarajan kohdalla, euroa	Vero alarajan ylittävästä tulon osasta, %
13 100 — 21 700	8	7,0
21 700 — 35 300	610	18,0
35 300 — 60 000	3 058	22,0
60 000 —	8 712	31,5

2 §

(Kuten VaVM)

2.

Laki

tuloverolain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 30 päivänä joulukuuta 1992 annetun tuloverolain (1535/1992) 92 §:n 18 kohta ja 101 §:n 4 momentti,
 sellaisena kuin niistä on 101 §:n 4 momentti laissa 1141/2007,
muutetaan 69 §:n 1 momentin 4 kohta, 72 a §:n 2 ja 3 momentti, 92 §:n 1, 6, 8, 10, 12, 13, 15 ja 19 kohta, 93 §:n 1 ja 4 momentti, 100 §:n 2 ja 3 momentti, 101 §:n 2 momentti, *106 §*, 116 c §:n 1 ja 2 momentti, 125 § sekä 127 a §:n 1 ja 2 momentti,
 sellaisina kuin niistä ovat 69 §:n 1 momentin 4 kohta laissa 1065/2003, 72 a §:n 2 ja 3 momentti laissa 1227/2005, 92 §:n 1 ja 13 kohta sekä 93 §:n 4 momentti laissa 1360/2002, 92 §:n 8 kohta laissa 1333/1995, 10 kohta laissa 1309/2002, 15 kohta laissa 1465/1994 ja 19 kohta laissa 196/2001, 93 §:n 1 momentti ja 116 c §:n 1 momentti laissa 1218/2006 ja 2 momentti mainitussa laissa 1065/2003, 100 §:n 2 ja 3 momentti laissa 1141/2007, 101 §:n 2 momentti laissa 896/2001 ja 3 momentti mainitussa laissa 1141/2007, *106 § laissa 858/2005*, 125 § laissa 1128/2005 ja mainitussa laissa 1218/2006, 127 a §:n 1 momentti mainitussa laissa 1128/2005 ja 2 momentti laissa 995/2000, sekä
lisätään 69 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 1086/2000 ja 561/2004 sekä mainitussa laissa 1065/2003, uusi 5 momentti, 72 §:ään uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2 ja 3 momentti siirtyvät 3 ja 4 momentiksi, lakiin uusi 72 b § ja lakiin väliaikaisesti uusi 98 a § seuraavasti:

69 §
 (Kuten VaVM)

72 §

Työmatka

— — — — —
 Työmatkana pidetään matkaa työntekemispaikalle myös silloin, jos:

(1 ja 2 kohta kuten VaVM)

3) työntekemispaikka sijaitsee yli 80 kilometrin etäisyydellä verovelvollisen asunnosta *taikka jos valtakunnallisessa työehtosopimuksessa toisin sovitaan; tai*

(4 kohta kuten VaVM)

72 a §

Tilapäinen työskentely erityisellä työntekemispaikalla

— — — — —
 Tilapäisenä työskentelynä erityisellä työntekemispaikalla pidetään kuitenkin enintään kolmen vuoden työskentelyä samassa työntekemispaikassa, jos kyse on työskentelystä rajatun ajan kestävässä työkohteessa, jolla suoritetaan luonteeltaan sellaista tilapäistä työtä, jonka suorittaminen työntekemispaikalla päättyy, kun työ saadaan valmiiksi. Kahden vuoden ylittävältä ajalta matkakustannusten korvaukset ovat verovapaata tuloa ainoastaan silloin, kun verovelvollinen on työmatkan takia yöpynyt erityisen työntekemispaikan sijainnin vuoksi tarpeellisissa tilapäisissä majoitustiloissa *tai* työ tehdään työntekemispaikassa, joka on yli 80 kilometrin etäisyydellä verovelvollisen asunnosta ja varsinaisesta työpaikasta *taikka jos valtakunnallisessa työehtosopimuksessa toisin sovitaan.*

(3 mom. kuten VaVM)

72 b, 92, 93, 98 a, 100 ja 101 §
(Kuten VaVM)

106 §
(Kuten LA 86/2008 vp)

116 c, 125, 127 a §
(Kuten VaVM)

Voimaantulo- ja soveltamissäännös
(Kuten VaVM)

Vastalauseen lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää hallituksen pikaisesti valmistelevan esityksen omaishoitajien palkkion verottomuudesta.

Helsingissä 18 päivänä marraskuuta 2008

Mikko Kuoppa /vas
Minna Sirnö /vas
Matti Kauppila /vas

VASTALAUSE 2

Perustelut

Ansiotulojen verotuksen keventäminen ja työtulovähennyksen laajentaminen

Hallitus on harjoittanut varsin löysäkätistä veropolitiikkaa viime ja tämän vuoden aikana. Ruoan arvonlisäveron alennuksen ohella ansiotulojen verotusta kevennetään runsaalla miljardilla eurolla ensi vuonna, vaikka taloustilanne on muuttunut oleellisesti. Sinällään on perusteltua keventää ansiotuloveroja kotimaisen kysynnän ja työllisyyden ylläpitämiseksi. Nyt on kuitenkin suuri riski siitä, että kevennykset tehdään sellaisiin tuloluokkiin, joissa lisätuloa ei käytetäkään kulutukseen vaan säästämiseen.

Tuloveroasteikkojen inflaatiotarkistusten lisäksi marginaaliveroprosenttia tulee alentaa vain kahdessa alemmassa tuloluokassa ja pitää kahden ylimmän tuloluokan marginaaliveroprosentit entisellään. Ensimmäisessä tuloluokassa vero alarajan ylittävistä tulosta on 7 prosenttia ja toisessa tuloluokassa 18 prosenttia. Ensimmäisen tuloluokan kevennys vähentää verotuloja 273 miljoonaa euroa ja toisen tuloluokan 177 miljoonaa euroa. Kolmannen tuloluokan vero alarajan ylittävistä tulosta pysyy 23,5 prosentissa ja ylimmässä tuloluokassa 31,5 prosentissa. Kun kevennystä näihin tuloluokkiin ei tehdä, kasvavat verotulot hallituksen esitykseen nähden noin 200 miljoonalla eurolla.

Tällä esityksellä, työtulovähennyksen laajennuksella ja perusvähennyksen kaksinkertaistamisella turvataan se, että veronkevennyksen pääpaino on pieni- ja keskituloisissa. Näissä tuloluokissa käytettävissä olevien tulojen kasvu menee suuressa määrin myös kulutukseen, ja myönteiset vaikutukset talouskasvuun ja työllisyyteen ovat suuremmat kuin hallituksen esityksessä. Toisessa ja kolmannessa tuloluokassa verotusta kevennetään inflaatiotarkistusten ja työtulovähennyksen kautta.

Työtulovähennyksen laajennuksella pyritään niin ikään kohdentamaan verovähennystä työllisyyden kannalta mahdollisimman tehokkaalla tavalla. Työtulovähennys olisi 7 prosenttia vähennykseen oikeuttavien tulojen 2 500 euroa ylittävältä osalta. Vähennyksen enimmäismäärä olisi kuitenkin 700 euroa. Verovelvollisen puhtaan ansiotulon ylittäessä 26 000 euroa vähennyksen määrä pienenisi 1,35 prosentilla puhtaan ansiotulon 26 000 euroa ylittävältä osalta. Kun puhdas ansiotulo on noin 78 000 euroa, valtionverotuksen ansiotulovähennystä ei myönnetä. Vähennys tehtäisiin ennen muita verosta tehtäviä vähennyksiä.

Perusvähennyksen korottaminen

Kunnallisveron perusvähennyksen enimmäismäärä on tällä hetkellä 1 480 euroa vuodessa, ja se tehdään muiden vähennysten jälkeen. Vähennyksen edellytyksenä on, että puhtaan ansiotulon määrä ei ylitä kaikkien muiden vähennysten jälkeen 8 880 euroa. Perusvähennyksen korottaminen 3 000 euroon nostaisi tuntuvasti vähennyksen saajien määrää. Korotetun vähennyksen saannin edellytys on, että puhdas ansiotulo kaikkien muiden vähennysten tekemisen jälkeen ei ylitä 18 000 euroa.

Perusvähennyksen kasvattaminen lisäisi vähennykseen oikeutettujen määrää. Ratkaisu keventäisi pieniä tuloja saavien verotusta ja on sosiaalisesti oikeudenmukainen. Vähennyksen enimmäismäärää ei ole nostettu moneen vuoteen, ja tästäkin syystä on perusteltua, että perusvähennykseen tehdään tuntuva korotus, jotta vähennyksen reaalista arvoa voidaan korottaa.

Perusvähennyksen korotus 3 000 euroon vähentää kunnallisverokertymää 425 miljoonalla eurolla.

Hallitus on luvannut kompensoida kunnille niitten tämän esityksen johdosta menettämät verotulot. Kompensatio tehdään valtionosuuksien kautta, jolloin kuntakohtainen kohdentumi-

nen ei toteudu parhaalla mahdollisella tavalla verotuloja menettävien kuntien ja valtionosuus-kompensaatiosta hyötyvien kuntien välillä. Hallituksen tulee huolehtia siitä, että kunnille tulee korvatuksi niiden todelliset veromenetykset kuntakohtaisesti.

Verovapaat matkakustannusten korvaukset

Hallituksen esityksessä on kaksi selkeää epäkohtaa joiden seurauksena yhdenvertaisuus ei toteudu. Esityksen mukainen työmatka-käsite aiheuttaa eriarvoisuutta teollisuuden ja laivanrakennusalan komennusmiesten sekä muiden liikkuvaa työtä tekevien verokohteluun, vaikka olosuhteet ovat samat. Tilannetta voidaan korjata laskemalla työntekemispaikan kilometriraja 80 kilometriin.

Kotitalousvähennys

Esitykseen sisältyy selkeä yhdenvertaisuusongelma eri ihmisryhmien välillä. Hallitus ei ole esityksillään huomionut riittävästi pienituloisten, rivi- ja kerrostaloissa sekä vuokralla asuvien asuntojen peruskorjausten tukemista. Kotitalousvähennyksen laajennuksen erääksi tavoitteeksi on asetettu pientalojen energiatehokkuutta parantavat hankkeet ja ympäristöystävälliset lämmitystapamuutokset. Tavoitteen mukaista rajausta ei kotitalousvähennyksen käyttöön ole kuitenkaan kyetty tekemään, jolloin sitä voidaan käyttää myös esitetyn tavoitteen vastaisesti esim. kesämökin sähkölämmitykseen tehden mökistä ympärivuotisesti asuttavan energian kulutusta samalla lisäten, ei vähentäen.

Verovähennyksillä on ihmisten mielessä positiivinen kuva, vaikka niistä ei itse hyötyisikään. Nykyinen ja laajennettu kotitalousvähennys suosii hyvätuloisia. Pienituloiset, asumismuodosta riippumatta, eivät voi hyödyntää kotitalousvähennystä, kun ei ole mistä vähentää. Vähennys-

ten muita huonoja puolia ovat niiden läpinäky-mättömyys ja ennakoimattomuus.

Asunnon ja työpaikan väliset matkakustannukset

Hallitus esittää vähennyskelpoisten asunnon ja työpaikan välisten matkakustannusten omavastuun korottamista 500 eurosta 600 euroon. Nykyinen verovähennysjärjestelmä ei riittävästi tue henkilön työllistymistä. Erityisesti vähennyksen omavastuuosuus on ongelmallinen lyhyitä matkoja ja määräaikaistöitä tekeville tai niitä töitä hakeville. Korotuksen myötä monen henkilön matkakustannukset jäävät omavastuuta pienemmäksi.

Nyt kun työttömyys uhkaa kääntyä jälleen nousuun, työvoiman alueellista liikkuvuutta pitäisi edistää työmatkakulujen verovähennyksen omavastuuta supistamalla. Liikkuvuuden kannalta olennaista on työmatkakulujen suhde ansioihin, mikä etenkin matalapalkkaisissa ja osa-aikaisissa tehtävissä nousee helposti korkeaksi.

Jotta olisi taloudellisesti järkevää ja kannustavaa ottaa työtä vastaan myös oman asuinpaikkakunnan ulkopuolelta, nykyistä vähennysjärjestelmää tulisi uudistaa. Matkakustannusten verovähennyksen omavastuuosuutta tulisi mieluummin pienentää tai se tulisi poistaa kokonaan.

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että 3. ja 4. lakiehdotus hyväksytään valiokunnan mietinnön mukaisina,

että 1. ja 2. lakiehdotus hyväksytään muutettuina (Vastalauseen muutos-ehdotukset) ja

että hyväksytään kaksi lausumaa (Vastalauseen lausumaehdotukset).

*Vastalauseen muutosehdotukset***1.****Vuoden 2009 tuloveroasteikkolaki**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §
Vuodelta 2009 toimitettavassa verotuksessa määrätään tuloverolain (1535/1992) perusteella valtiolle ansiotulosta suoritettava tulovero progressiivisen tuloveroasteikon mukaan seuraavasti:

Verotettava ansiotulo, euroa	Vero alarajan kohdalla, euroa	Vero alarajan ylittävästä tulon osasta, %
13 100 — 21 700	8	7,0
21 700 — 35 300	610	18,0
35 300 — 64 500	3 058	23,5
64 500 —	9 920	31,5

2 §
(Kuten VaVM)

2.**Laki****tuloverolain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 30 päivänä joulukuuta 1992 annetun tuloverolain (1535/1992) 92 §:n 18 kohta ja 101 §:n 4 momentti,
sellaisena kuin niistä on 101 §:n 4 momentti laissa 1141/2007,
muutetaan 69 §:n 1 momentin 4 kohta, 72 a §:n 2 ja 3 momentti, 92 §:n 1, 6, 8, 10, 12, 13, 15 ja 19 kohta, 93 §:n 1 ja 4 momentti, 100 §:n 2 ja 3 momentti, 101 §:n 2 momentti, *106 §*, 116 c §:n 1 ja 2 momentti, 125 § sekä 127 a §:n 1 ja 2 momentti,
sellaisina kuin niistä ovat 69 §:n 1 momentin 4 kohta laissa 1065/2003, 72 a §:n 2 ja 3 momentti laissa 1227/2005, 92 §:n 1 ja 13 kohta sekä 93 §:n 4 momentti laissa 1360/2002, 92 §:n 8 kohta laissa 1333/1995, 10 kohta laissa 1309/2002, 15 kohta laissa 1465/1994 ja 19 kohta laissa 196/2001, 93 §:n 1 momentti ja 116 c §:n 1 momentti laissa 1218/2006 ja 2 momentti mainitussa laissa 1065/2003, 100 §:n 2 ja 3 momentti laissa 1141/2007, 101 §:n 2 momentti laissa 896/2001 ja 3 momentti mainitussa laissa 1141/2007, *106 § laissa 858/2005*, 125 § laissa 1128/2005 ja mainitussa laissa 1218/2006, 127 a §:n 1 momentti mainitussa laissa 1128/2005 ja 2 momentti laissa 995/2000, sekä

lisätään 69 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 1086/2000 ja 561/2004 sekä mainitussa laissa 1065/2003, uusi 5 momentti, 72 §:ään uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2 ja 3 momentti siirtyvät 3 ja 4 momentiksi, lakiin uusi 72 b § ja lakiin väliaikaisesti uusi 98 a § seuraavasti:

69 § (Kuten VaVM)	(3 mom. kuten VaVM)
72 § <i>Työmatka</i>	72 b ja 92 § (Kuten VaVM)
— — — — —	93 §
Työmatkana pidetään matkaa työntekemispaikalle myös silloin, jos: (1 ja 2 kohta kuten VaVM)	<i>Asunnon ja työpaikan väliset matkakustannukset</i> (1 mom. <i>poist.</i>)
3) työntekemispaikka sijaitsee yli 80 kilometrin etäisyydellä verovelvollisen asunnosta <i>taikka jos valtakunnallisessa työehtosopimuksessa toisin sovitaan; tai</i> (4 kohta kuten VaVM)	— — — — — (4 mom. kuten VaVM)
— — — — —	98 a, 100 ja 101 § (Kuten VaVM)
72 a § <i>Tilapäinen työskentely erityisellä työntekemispaikalla</i>	106 § (Kuten LA 86/2008 vp)
— — — — —	116 c § (Kuten VaVM)
Tilapäisenä työskentelynä erityisellä työntekemispaikalla pidetään kuitenkin enintään kolmen vuoden työskentelyä samassa työntekemispaikassa, jos kyse on työskentelystä rajatun ajan kestävässä työkohteessa, jolla suoritetaan luonteeltaan sellaista tilapäistä työtä, jonka suorittaminen työntekemispaikalla päättyy, kun työ saadaan valmiiksi. Kahden vuoden ylittävältä ajalta matkakustannusten korvaukset ovat verovapaa-tuloa ainoastaan silloin, kun verovelvollinen on työmatkan takia yöpynyt erityisen työntekemispaikan sijainnin vuoksi tarpeellisissa tilapäisissä majoitustiloissa <i>tai</i> työ tehdään työntekemispaikassa, joka on yli 80 kilometrin etäisyydellä verovelvollisen asunnosta ja varsinaisesta työpaikasta, <i>ellei työehtosopimuksissa muuta sovi-ta.</i>	125 § <i>Työtulovähennys</i> (1 mom. kuten VaVM) Vähennys on 7 prosenttia 1 momentissa tar-koitettujen tulojen 2 500 euroa ylittävältä osal-ta. Vähennyksen enimmäismäärä on kuitenkin 700 euroa. Verovelvollisen puhtaan ansiotulon ylittäessä 26 000 euroa vähennyksen määrä pienenee 1,35 prosentilla puhtaan ansiotulon 26 000 euroa ylittävältä osalta. Vähennys teh-dään ennen muita tuloverosta tehtäviä vähen-nyksiä.
	127 a § (Kuten VaVM)

Voimaantulo- ja soveltamissäännös
(Kuten VaVM)

Vastalauseen lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että hallitus varmistaa täydentävillä tukitoimilla sen, että eri ihmisryhmien välinen yhdenvertaisuus toteutuu ja energiatehokkaita hankkeita on kannattavaa ja mahdollista tehdä asumismuodosta ja tulotuesta riippumatta.

Eduskunta edellyttää komennusmies-työryhmän ehdotuksen mukaisesti, että huojennusmenettely toteutetaan vuoden 2004 alusta.

Helsingissä 18 päivänä marraskuuta 2008

Kari Rajamäki /sd
Reijo Kallio /sd
Lauri Kähkönen /sd

Heli Paasio /sd
Pia Viitanen /sd

VASTALAUSE 3

Perustelut

Hallituksen esitykseen (HE 112/2008 vp) sisältyy muutoksia neljään verolakiin. Arvioidaan, että tuloveronkevennys alentaa tuloveron tuottoa noin 1,03 miljardilla eurolla. Tämän lisäksi tuloveroasteikkoon tehdään inflaatiotarkistus, jonka vaikutus on 340 miljoonaa euroa. Noin 400 miljoonaa euroa menee erilaisiin verotettavasta tulosta tehtäviin vähennyksiin, ja 630 miljoonaa euroa on varattu marginaaliveron laskeamiseen. Hallituksen esityksessä esitetään korjattavaksi se epäkohta, jonka mukaan eläketuloa saavan veroaste riippuu siitä, saako eläkeläinen yksinäisen vai puolison kansaneläkettä. Tätä KD on vaatinut jo pitkään, ja siitä on useita kertoja eduskunnassa äänestetty. KD:n eduskuntaryhmä pitää inflaatiokorjausta ja suunniteltuja tulosta tehtäviä vähennyksiä perusteltuina. Sen sijaan marginaaliveron laskemiselle olisi parempi vaihtoehto se, että huomattavampi veronalennus käytettäisiin lapsiperheiden hyväksi. Näin KD on tehnytkin omassa syyskuussa 2008 julkaisemassaan vaihtoehtobudjetissa, johon on kuitenkin muuttuvaan taloudelliseen tilanteeseen tehty huomattavia muutoksia.

Pieni- ja keskituloisten lapsiperheiden aseman helpottamiseksi KD:n vaihtoehtobudjetissa ehdotetaan uutta huoltajavähennystä. Tämä uusi vähennys tehtäisiin ansiotuloista, ja se lieventäisi siinä mielessä paljon parjattua kannustinloukua. Tämän uuden vähennyksen hintalappu olisi 175 miljoonaa euroa.

Ne ihmiset, jotka saavat vähentää verotukseensa ainoastaan kunnallisverotuksen perusvähennyksen, ovat huomattavan eriarvoisessa asemassa muihin veronmaksajiin verrattuna. Riippuen tulolajista veroprosentti vaihtelee samansuuruisista tuloista nollasta noin 20 prosenttiin. Esimerkiksi 6 000 euron vuositulosta eläkeläinen maksaa veroa parisen prosenttia, palkansaaja noin kuusi, omaishoitaja noin 10 ja työtön

20 prosenttia. Epäoikeudenmukaista veroa voidaan korjata perusvähennyksen huomattavalla korottamisella.

Omaishoitajien ja perhehoitajien verotus on siis sekin kireämpi kuin palkansaajan vero. Syyinä tähän on se, että he eivät saa tehdä yleistä tulonhankkimisvähennystä. Käytännössä tämä tarkoittaa, että omais- ja perhehoitajat maksavat pienistä tuloistaan 4–5 prosenttiyksikköä enemmän kuin palkansaajat. Kyseessä on selvä epäkohta verotuksessa. Epäkohdan korjaaminen on kuitenkin helppoa. Kustannus yhteiskunnalle olisi erittäin pieni, mutta lain muuttaminen olisi tärkeä kädenojennus omaishoitajille.

Hallituksen esityksessä selkiytetään tilapäistyöskentelyyn liittyvien matka- ja päivärahojen asemaa verotuksessa. Yhtenä edellytyksenä verovapaalle päivärahalle on se, että tilapäisasunto sijaitsee vähintään 100 kilometrin päässä varsinaisesta kodista. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että esimerkiksi Raumalla asuva ja Turun telakalla työskentelevä komennusmies ei ole oikeutettu verovapaaseen päivärahaan, vaikka kaikki muut päivärahaa koskevat kriteerit täyttyisivät. Monista syistä 80 kilometrin rajaa voidaan pitää sopivampana kuin hallituksen esittämää 100 kilometriä.

Lakia kotitalousvähennyksestä on myös hyvä muokata. Lähinnä muodollisista syistä osakeyhtiömuotoisessa asunnossa asuva ei saa tehdä kotitalousvähennystä sellaisista töistä, joita omakotitalossa asuva saa.

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että 3. ja 4. lakiehdotus hyväksytään valiokunnan mietinnön mukaisina ja

että 1. ja 2. lakiehdotus hyväksytään muutettuina (Vastalauseen muutosehdotukset).

*Vastalauseen muutosehdotukset***1.****Vuoden 2009 tuloveroasteikkolaki**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §
Vuodelta 2009 toimitettavassa verotuksessa määrätään tuloverolain (1535/1992) perusteella valtiolle ansiotulosta suoritettava tulovero progressiivisen tuloveroasteikon mukaan seuraavasti:

Verotettava ansiotulo, euroa	Vero alarajan kohdalla, euroa	Vero alarajan ylittävästä tulon osasta, %
13 100 — 21 700	8	8,5
21 700 — 35 300	738	19,0
35 300 — 64 500	3 322	23,5
64 500 —	10 184	31,5

2 §
(Kuten VaVM)

2.**Laki****tuloverolain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 30 päivänä joulukuuta 1992 annetun tuloverolain (1535/1992) 92 §:n 18 kohta ja 101 §:n 4 momentti,
sellaisena kuin niistä on 101 §:n 4 momentti laissa 1141/2007,
muutetaan 69 §:n 1 momentin 4 kohta, 72 a §:n 2 ja 3 momentti, 92 §:n 1, 6, 8, 10, 12, 13, 15 ja 19 kohta, 93 §:n 1 ja 4 momentti, 95 §:n 1 momentin 1 kohta, 100 §:n 2 ja 3 momentti, 101 §:n 2 momentti, 106 §, 116 c §:n 1 ja 2 momentti, 125 § sekä 127 a §:n 1 ja 2 momentti,
sellaisina kuin niistä ovat 69 §:n 1 momentin 4 kohta laissa 1065/2003, 72 a §:n 2 ja 3 momentti laissa 1227/2005, 92 §:n 1 ja 13 kohta sekä 93 §:n 4 momentti laissa 1360/2002, 92 §:n 8 kohta laissa 1333/1995, 10 kohta laissa 1309/2002, 15 kohta laissa 1465/1994 ja 19 kohta laissa 196/2001, 93 §:n 1 momentti laissa 1218/2006, 95 §:n 1 momentin 1 kohta mainitussa laissa 1065/2003, 116 c §:n 1 momentti mainitussa laissa 1218/2006 ja 2 momentti mainitussa laissa 1065/2003, 100 §:n 2 ja 3 momentti laissa 1141/2007, 101 §:n 2 momentti laissa 896/2001 ja 3 momentti mainitussa laissa 1141/2007, 106 § laissa 858/2005, 125 § laissa 1128/2005 ja mainitussa laissa 1218/2006, 127 a §:n 1 momentti mainitussa laissa 1128/2005 ja 2 momentti laissa 995/2000, sekä

lisätään 69 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 1086/2000 ja 561/2004 sekä mainitussa laissa 1065/2003, uusi 5 momentti, 72 §:ään uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2 ja 3 momentti siirtyvät 3 ja 4 momentiksi, lakiin uusi 72 b §, (poist.) lakiin väliaikaisesti uusi 98 a §, 105 a §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 1126/1996 ja 716/2004 sekä mainitussa laissa 114/2007, uusi 3 ja 4 momentti ja 127 c §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 995/2000 ja 1115/2005, uusi 3 momentti seuraavasti:

69 § (Kuten VaVM)	mispaikassa, joka on yli 80 kilometrin etäisyydellä verovelvollisen asunnosta ja varsinaisesta työpaikasta.
72 § <i>Työmatka</i>	(3 mom. kuten VaVM)
-----	-----
Työmatkana pidetään matkaa työntekemispaikalle myös silloin, jos: (1 ja 2 kohta kuten VaVM) 3) työntekemispaikka sijaitsee yli 80 kilometrin etäisyydellä verovelvollisen asunnosta; ja (4 kohta kuten VaVM)	72 b, 92 ja 93 § (Kuten VaVM)
-----	-----
72 a § <i>Tilapäinen työskentely erityisellä työntekemispaikalla</i>	95 § (Kuten LA 107/2008 vp)
-----	-----
Tilapäisenä työskentelynä erityisellä työntekemispaikalla pidetään kuitenkin enintään kolmen vuoden työskentelyä samassa työntekemispaikassa, jos kyse on työskentelystä rajatun ajan kestävässä työkohteessa, jolla suoritetaan luonteeltaan sellaista tilapäistä työtä, jonka suorittaminen työntekemispaikalla päättyy, kun työ saadaan valmiiksi. Kahden vuoden ylittävältä ajalta matkakustannusten korvaukset ovat verovapaata tuloa ainoastaan silloin, kun verovelvollinen on työmatkan takia yöpynyt erityisen työntekemispaikan sijainnin vuoksi tarpeellisissa tilapäisissä majoitustiloissa ja työ tehdään työnteke-	98 a § (Kuten VaVM)
-----	-----
	100 ja 101 § (Kuten VaVM)
-----	-----
	105 a § (Kuten LA 95/2008 vp)
-----	-----
	106 § (Kuten LA 103/2008 vp)
-----	-----
	116 c, 125 ja 127 a § (Kuten VaVM)
-----	-----
	127 c § (Kuten LA 77/2008 vp)
-----	-----
	Voimaantulo- ja soveltamissäännös (Kuten VaVM)

Helsingissä 18 päivänä marraskuuta 2008

Bjarne Kallis /kd